

Vergaderjaar 2005–2006

27 561

Nationaal Antennebeleid

Nr. 26

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 maart 2006

Bij brief van 3 januari 2006 (kenmerk EZ05000738/VROM051054) heeft de vaste commissie voor Economische Zaken gevraagd om een reactie op de door u ontvangen brief van de rechtspraak BAWA d.d. 21 november 2005 te Haaksbergen over het Nationaal Antennebeleid. Bij deze ontvangt u, mede namens de Minister van Economische Zaken, mijn reactie hierop.

In de brief stelt de rechtspraak BAWA (verder te noemen BAWA) de volgende hoofdpunten aan de orde:

- a. De providers hebben niet aan BAWA bevestigd dat zij een verzekering hebben afgesloten ten behoeve van de dekking van gezondheidsschade tengevolge van blootstelling aan elektromagnetische straling. BAWA stelt dat de afwezigheid van deze dekking «de Overheid cq de Tweede Kamer verplicht maatregelen te treffen en initiatieven te nemen teneinde te voorkomen dat de bevolking bij onverhoopte gememoreerde gezondheidsschade met lege handen staat en er niets valt te verhalen op de veroorzaker(s) van die schade».
- b. BAWA stelt dat het bij zijn cliënten grote verbazing wekt dat de brieven die door mij en de Minister van Economische Zaken over dit onderwerp zijn gezonden aan de gemeenten niet mede ondertekend zijn door de Minister van Volksgezondheid Welzijn en Sport.

Het betreft hier dus het onderwerp aansprakelijkheid in relatie tot eventuele gezondheidsschade veroorzaakt door antennes voor mobiele communicatie. In de brief die ik op 29 maart 2005 aan uw Kamer heb gestuurd (Kamerstuk 27 561, nr. 24), ben ik ingegaan op de aansprakelijkheid van de exploitanten. Onderstaande reactie betreft een aanvulling hierop.

Verhaalbaarheid

BAWA vraagt om overheidsinitiatieven die de financiële gegoedheid op exploitanten borgen, zodat burgers niet met lege handen blijven staan indien zij gezondheidsschade hebben geleden ten gevolge van bloot-

steling aan elektromagnetische velden veroorzaakt door antennes voor mobiele telefonie.

Centraal in de verhaalbaarheid van (gezondheids)schade staat de vraag of er sprake is van aansprakelijkheid. In mijn brief van 29 maart 2005 heb ik uiteengezet dat er pas sprake is van aansprakelijkheid indien het oorzakelijk verband is aangetoond tussen de (gezondheids)schade en de blootstelling aan de door antennes voortgebrachte elektromagnetische velden. Een dergelijk oorzakelijk verband tussen antennes voor mobiele telefonie en gezondheidsschade is echter blijkens de recente adviezen van de Gezondheidsraad en de World Health Organization (WHO) tot op heden niet gevonden. De WHO stelt op haar internetpagina dat «The main conclusion from the WHO reviews is that EMF exposures below the limits recommended in the ICNIRP international guidelines do not appear to have any known consequence on health».

Voor de verhaalbaarheid van (gezondheids)schade zal vervolgens van belang zijn of de exploitant op het moment van de schade veroorzakende activiteit bekend was met de mogelijke schadelijkheid van de activiteit. Onbekendheid met de risico's kan alleen als verweer worden aangemerkt wanneer het gevaar, naar de stand van wetenschap en techniek op mondiale basis, onbekend mag worden verondersteld.

Omgekeerd is burgerlijke aansprakelijkheid of verhaalbaarheid in zijn algemeenheid pas aan de orde als er sprake is van activiteiten waarvan de schadelijkheid of het risicovolle karakter als bekend mag worden verondersteld.

De financiële verhaalbaarheid is in eerste instantie een privaatrechtelijke aangelegenheid. De borging door de overheid van de financiële gegoedheid via bijvoorbeeld een verplichte exploitatie verzekering of een financiële garantstelling vormt de uitzondering.

Hoewel er geen vaste criteria zijn onder welke omstandigheden de overheid overgaat tot borging van de financiële gegoedheid zijn er wel een aantal afwegingsvragen te benoemen die van belang zijn bij de beoordeling van de situatie:

1. Is van de activiteiten bekend dat deze (potentieel) schadelijk zijn?
2. Is op voorhand duidelijk dat de gangbare procedures voor het verhalen van de schade niet voldoen?
3. Is de draagkracht van de schade veroorzakende partij naar verwachting ontoereikend in verhouding tot de verwachte schade?

In relatie tot de antennes voor mobiele communicatie luidt momenteel het antwoord op deze drie vragen ontkennend. Ik zie dan ook geen aanleiding om over te gaan tot aanvullende maatregelen in relatie tot de verhaalbaarheid.

Ondertekening

De brieven aan de Gemeenten met betrekking tot het Nationaal Antennebeleid zijn door mij en de Minister van Economische Zaken ondertekend omdat deze brieven aspecten betreffen waarvoor wij ieder voor een deel primair verantwoordelijk zijn. Het centrale uitgangspunt van het Nationaal Antennebeleid is: het binnen duidelijke kaders van volksgezondheid, leefmilieu en veiligheid stimuleren en faciliteren van voldoende ruimte voor antenne opstelpunten.

In onderling overleg met de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is afgesproken dat ik de (mogelijke) gezondheidsaspecten van elektromagnetische velden in het leefmilieu namens de regering behandel. Dit is aan de Tweede Kamer gemeld per brief van 7 maart 2005 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2004–2005, 27 561, nr. 22).

De Staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
P. L. B. A. van Geel